

Persbericht - 30 september 2024

Warm en welvend Vlaanderen, maar niet voor iedereen?

Het regeerakkoord 2024-2029 van de nieuwe Vlaamse Regering heeft de ambitie om een warm en welvend Vlaanderen uit te bouwen. Maar geldt dat wel voor iedereen? “We hebben het Vlaamse regeerakkoord gescreend op het vlak van armoedebestrijding voor de prioritaire thema’s werk, inkomen, onderwijs, wonen en vrijetijdsbesteding. We zien helaas een toenemende nadruk op individuele verantwoordelijkheid waarbij er meer en meer voorwaarden komen voor mensen om hun grondrechten te laten gelden. Het regeerakkoord verheft werk en activering terecht tot een cruciale hefboom in de strijd tegen armoede. Maar de sociale bescherming voor wie ziek is of niet kan werken, blijft vaag of onderbelicht”, aldus algemeen coördinator Heidi Degerickx. Het Netwerk tegen Armoede nodigt de nieuwe Vlaamse Regering uit om de structurele dialoog met mensen in armoede aan te gaan om armoede écht te herkennen en erkennen. “Samen willen we structurele oplossingen uitwerken om armoede te bestrijden.”

Armoede in Vlaanderen mag niet onderschat worden

De nieuwe minister-president verklaarde vandaag in het Vlaams Parlement dat de armoedecijfers in Vlaanderen historisch laag zijn. Daar hoort een kanttekening bij: in 2023 verklaarden 8,7% of ongeveer 580.000 Vlamingen dat “ze moeilijk of niet rondkomen” ([Statistiek Vlaanderen](#)). Dat zijn er nog veel te veel. De voorgestelde maatregelen zijn niet doortastend genoeg en pakken de complexiteit van armoede onvoldoende structureel aan. Er zijn ook groepen die hierbij méér specifieke aandacht nodig hebben. Zo zou een sterkere herverdeling in het Groeipakket veel meer het verschil kunnen maken voor eenoudergezinnen waarvan 29% vandaag niet rondkomt. Ook huurders (26%) en alleenstaanden (17%) hebben nood aan de beloofde sociale woningen. De wachtlijst van 176.000 gezinnen moet dringend weggewerkt worden.

Werk alleen is niet voldoende om armoede te bestrijden

De Vlaamse Regering wil armoede bestrijden door activering naar werk met een sterke focus op verplichte inschrijving bij VDAB. Er dreigt echter een verlies van uitkering. Die financiële onzekerheid heeft een averechts effect. Ze zorgt voor meer mentale druk en wantrouwen en vergroot de afstand tot de arbeidsmarkt. Werk kan een belangrijke hefboom zijn uit armoede, maar is dat niet automatisch. Integrale trajectbegeleiding en randvoorwaarden zoals kinderopvang en mobiliteit zijn sleutels tot succes. Goed dat VDAB zich toelegt op de kerntaken, met aandacht voor niet-zelfredzame werkzoekenden. De verankering van lokale

partnerschappen (samenwerking met lokale overheden en andere relevante dienstverleners) is een belangrijk instrument.

Indexering Groeipakket is goed, maar sociale toeslag moet omhoog

De indexatie van het Groeipakket en de geleidelijke uitfasering van inkomensgrenzen van sociale toeslagen zijn positief. Zo worden sociale toeslagen niet langer een 'alles of niets verhaal'. De Vlaamse Regering zet echter onvoldoende in op het Groeipakket als hefboom in de strijd tegen kinderarmoede. De huidige voorstellen zullen de kinderarmoedecijfers onvoldoende doen dalen. Daarvoor is een verhoging van de sociale toeslagen nodig. "Ons voorstel aan de Vlaamse Regering: gebruik het geld van de afschaffing van de kleutertoeslag om de sociale toeslagen te verhogen."

Meer gelijke onderwijskansen, maar te veel nadruk op verantwoordelijkheid ouders

Positieve sociale maatregelen in het regeerakkoord zullen zorgen voor meer gelijke onderwijskansen. Zo gaan er meer werkingsmiddelen naar het TSO en BSO-onderwijs om de schoolfactuur te verlagen en komt er een nieuwe Digisprong. Ook het verdwijnen van invulboeken zal hopelijk een impact hebben op de schoolfactuur. Helaas is er ook een overdreven nadruk op de verantwoordelijkheid van de ouders. Dat verhoogt de drempel voor ouders als gelijkwaardige partners in het contact met de school. Het CLB krijgt de rol van klikdienst, ouders moeten een deelnamebewijs van Nederlandse les voorleggen, de schooltoeslag wordt sneller afgenomen. Waar staat hier de leerling centraal? Het Netwerk tegen Armoede vraagt ook meer aandacht voor de sociale en pedagogische functie van de kinderopvang. Ook niet-beroepsactieve ouders moeten gebruik kunnen maken van de kinderopvang in functie van een opleiding of werk.

Een woning is een recht, geen privilege

Een bijkomende investering in de bouw van sociale woningen is hoogst noodzakelijk. Tegelijk wordt de toegang tot en het behouden van een sociale woning voor bepaalde doelgroepen moeilijker of zelfs onmogelijk. Wie recht heeft op een sociale woning, moet beter Nederlands kunnen en werkbereid zijn. Sociale huurders met arbeidspotentieel worden toegeleid naar de arbeidsmarkt. Ook werkende kandidaat-huurders krijgen voorrang op niet-werkenden voor een sociale huurwoning. Een goede woning is echter een recht, geen activeringsmaatregel. Woonzekerheid zorgt juist voor voldoende stabiliteit om een opleiding te volgen of een job vol te houden. Sociale huurders afstraffen zorgt ervoor dat ze nog meer wegzakken in armoede.

Digitalisering van vrijetijdsparticipatie zorgt voor drempels

Goed dat vrijetijdsparticipatie van kansengroepen een speerpunt is binnen de verschillende sectoren. Initiatieven die vrije tijd structureel betaalbaar maken voor kansengroepen krijgen ondersteuning door o.a. de UiTPAS en Iedereen Verdient Vakantie. De digitalisering van de cultuur- en vrijetijdssector houdt dan weer valkuilen in. Het blijft belangrijk middelen vrij te maken voor toeleiding, sensibilisering/vorming en transversale samenwerking om de participatiedrempels structureel weg te werken.

Contact:

Gert Van Tittelboom, communicatieverantwoordelijke Netwerk tegen Armoede,
gert.vantittelboom@netwerktegenarmoede.be, gsm 0478 395 704